

Allech chi redeg Clwb Menter?

jobcentreplus
canolfanbydgwaith

Department for Work and Pensions
Adran Gwaith a Phensiynau

Cynnwys

Beth yw Clybiau Menter?	2
Allech chi redeg Clwb Menter?	
1. Dod o hyd i leoliad	3
2. Dechrau arni	4
3. Paratoi rhaglen weithgarwch	4
4. Cael help gan sefydliadau a gwirfoddolwyr eraill	5
5. Paratoi cynllun marchnata lleol ar gyfer y clwb	5
6. Dod o hyd i aelodau drwy rwydweithiau eraill	6
7. Cynnal y Clwb Menter	6
Ble i gael rhagor o help	7

Gwybodaeth gyfreithiol

Mae Clybiau Menter yn sefydliadau preifat ac maent yn gyfrifol am bob mater sy'n ymwneud â'r broses o'u sefydlu a'u rhedeg, gan gynnwys:

- unrhyw broblemau neu gwynion am y Clwb Menter
- sicrhau bod y Clwb Menter yn cydymffurfio â gofynion cyfreithiol, megis y Ddeddf Gwahaniaethu ar Sail Anabledd, Deddf Cydraddoldeb 2010, y Ddeddf Hawliau Dynol a'r Ddeddf Diogelu Data
- cynnal safonau iechyd a diogelwch unrhyw Glwb Menter
- cost unrhyw wiriadau, megis gwiriadau'r Swyddfa Cofnodion Troseddol (CRB).

Nid yw'r Adran Gwaith a Phensiynau na'r Ganolfan Byd Gwaith yn atebol am unrhyw faterion sy'n codi o Glwb Menter.

Canllaw yn unig yw'r ddogfen hon ac nid yw'n cwmpasu pob amgylchiad. Rydym wedi ceisio sicrhau bod y wybodaeth yn gywir ym mis Rhagfyr 2010.

Mae'n bosibl y bydd rhywfaint o'r wybodaeth wedi'i gorsymleiddio, neu'n dod yn llai cywir dros amser, er enghraifft oherwydd newidiadau i'r gyfraith.

Beth yw Clybiau Menter?

Mae Clybiau Menter yn glybiau sy'n cael eu sefydlu a'u rhedeg gan fusnesau a phartneriaethau lleol i bobl sy'n ddi-waith ac sy'n ystyried dechrau eu busnes eu hunain neu fod yn hunangyflogedig. .

Byddant yn cefnogi'r cymorth a gynigir drwy'r Lwfans Menter Newydd.

Beth yw Clwb Menter?

Gall Clybiau Menter fod yn wahanol iawn i'w gilydd, ond yn y bôn, maent yn darparu lle i bobl ddi-waith sy'n ystyried dechrau eu busnes eu hunain gyfarfod, rhannu syniadau a chael cyngor arbenigol a chymorth gan bobl fusnes leol.

Ni fydd unrhyw ddau Glwb Menter yr un fath oherwydd dylent adlewyrchu anghenion yr aelodau a'u cymuned, ond gallent gynnig y gwasanaethau canlynol: y cyfle i rwydweithio ag entrepreneuriaid a phobl eraill sy'n hunangyflogedig; cyngor ariannol, cyfreithiol, ac sy'n ymwneud â'r farchnad a busnes; gwasanaethau swyddfa (gan gynnwys mynediad i'r rhyngwyd); a chyngor am fudd-daliadau a chymorth mewn gwaith.

Mae Clybiau Menter yn gwbl wirfoddol ond bydd y Ganolfan Byd Gwaith yn eu hyrwyddo i gwsmeriaid sydd â diddordeb mewn hunangyflogaeth.

Allech chi redeg Clwb Menter?

Os ydych yn ymrwymedig i gefnogi eich cymuned, gweithio mewn partneriaeth gyda sefydliadau cefnogol eraill ac yn teimlo y gallech helpu pobl leol sy'n ddi-waith, mae'n bosibl y gallech redeg Clwb Menter.

Os ydych o'r farn bod gennych chi neu'ch sefydliad y sgiliau a'r profiad perthnasol i helpu pobl ddi-waith sy'n ystyried dechrau eu busnes eu hunain, yna gallech sefydlu Clwb Menter. Efallai eich bod wedi bod yn ddi-waith eich hun neu wedi dechrau eich busnes eich hun neu efallai bod gan eich sefydliad brofiad o gefnogi pobl sydd yn y sefyllfa honno? Dylai Clybiau Menter ddiwallu anghenion pobl ddi-waith yn y gymuned. Bydd yr anghenion hyn yn amrywio o un ardal i'r llall. Gallai cyfuno arbenigedd presennol mewn cymuned helpu i nodi anghenion lleol a golygu bod Clwb Menter llwyddiannus yn datblygu.

Beth bynnag y credwch y gallech ei gyfrannu, mae cymryd rhan mewn Clwb Menter lleol yn cynnig y cyfle perffaith i rannu eich profiad a chefnogi eich cymuned. Mae rhannu dealltwriaeth ac adnoddau lleol yn ffordd wych o helpu pobl i ddechrau eu busnes eu hunain.

Pam y dylwn sefydlu Clwb Menter?

Byddech yn helpu pobl leol i fod yn hunangyflogedig a gallech gael effaith gadarnhaol iawn ar eu bywydau hwy ac eraill drwy helpu eich cymuned leol i ddod yn fwy llewyrchus. Drwy roi cyn lleied â chwpl o oriau'r wythnos, gallech helpu pobl i weithio tuag at annibyniaeth ariannol drwy feithrin eu hyder a gwella eu siawns o sefydlu busnes llwyddiannus.

Gallai eich busnes elwa o greu cysylltiadau gyda busnesau newydd a busnesau sy'n tyfu a chodi proffil eich busnes.

Beth sy'n rhaid i mi ei wneud?

Mae'r ddogfen hon yn rhoi cyngor sylfaenol ar rai o'r camau y gallech eu cymryd i sefydlu Clwb Menter lleol effeithiol. Gan weithio gyda grwpiau a sefydliadau eraill yn y gymuned, byddwch yn gallu penderfynu ar lawer o'r manylion i sicrhau bod y Clwb Menter yn diwallu anghenion y bobl leol.

Cofiwch mai dim ond awgrymiadau yw'r rhain ynghylch sut y gellid rhedeg Clwb Menter.

1 Dod o hyd i leoliad

Byddai lleoliad sy'n rhad ac am ddim yn berffaith. Dylai fod yn rhywle heb ormod o ymyriadau, megis adeilad cyhoeddus fel llyfrgell, canolfan gymunedol neu fan addoli. Gallai unrhyw le gydag ystafell/ardal o faint rhesymol fod yn addas.

Gallech hefyd ofyn i'r cyngor lleol neu gyflogwr lleol am gael defnyddio ystafell ar eu safle i gynnal eich cyfarfodydd. Dylech bwysleisio nad yw Clybiau Menter yn gwneud elw a'u nod yw darparu cymorth ychwanegol i geiswyr gwaith lleol, gan eu helpu i ddechrau eu busnes eu hunain. Efallai y byddwch hefyd am wneud rhywfaint o waith ymchwil ar gyflogwyr lleol i nodi a oes gan unrhyw rai ohonynt bolisiau Cyfrifoldeb Cymdeithasol Corfforaethol neu a ydynt eisoes yn ceisio cefnogi'r gymuned. Gallai cefnogi Clwb Menter lleol gyd-fynd â'r math hwn o bolisi ac mae'n debygol mai'r cyflogwyr hyn fydd y rhai mwyaf parod i ymateb os gofynnir iddynt am gymorth.

Efallai y byddech am ystyried a fydd angen unrhyw offer TG arnoch wrth geisio dod o hyd i leoliad.

Allech chi redeg Clwb Menter?

2 Dechrau arni

Ar y dechrau bydd cyfarfodydd rheolaidd yn bwysig i aelodau ac arweinwyr a byddant yn helpu i feithrin cydberthynas a gweithio fel tîm. Unwaith y bydd y Clwb Menter wedi'i sefydlu, gallai'r grŵp gyfarfod yn llai aml a defnyddio e-bost neu ffôn i gadw mewn cysylltiad.

Efallai y byddech hyd yn oed yn ystyried y posibilrwydd o sefydlu fforwm ar-lein ar gyfer eich Clwb Menter er mwyn cadw mewn cysylltiad.

Gallai'r gwaith o gydlynu'r grŵp gynnwys trefnu cyfarfodydd, hyrwyddo'r Clwb Menter a chadw pethau i fynd. Gallai un person yn y grŵp fod yn gydgyssylltydd neu gellid rhannu neu gylchdroi'r rôl.

3 Paratoi rhaglen weithgarwch

Bydd pob Clwb Menter yn gweithredu mewn ffordd arbennig yn ôl anghenion y gymuned y mae'n ei chefnogi. Bydd gweithio gyda phartneriaid a chyfranogwyr lleol yn eich galluogi i fanteisio ar ddealltwriaeth ac adnoddau lleol wrth ddatblygu Clwb Menter sy'n diwallu anghenion yr aelodau.

Dim ond rhywfaint o syniadau yw'r rhain ynghylch sut y gallech fod am redeg sesiwn Clwb Menter, ond cofiwch mai anghenion y cyfranogwyr a'r gymuned leol ddylai lywio'r ffordd y cânt eu rhedeg.

Dylai'r clwb gyfarfod er mwyn galluogi aelodau i rannu profiadau gyrfaedd, a sgiliau ei gilydd, ac annog ei gilydd i roi eu syniadau busnes ar waith. Gellid strwythuro'r cyfarfodydd fel a ganlyn:

Dechrau: bydd yr aelodau yn treulio rhai munudau yn rhannu canlyniadau a chyflawniadau'r gwaith o gynllunio busnes neu ei gynnydd yn ystod yr wythnos flaenorol.

Canol: bydd yr aelodau yn gofyn am gymorth gan ei gilydd mewn meysydd penodol, a allai arwain at sesiwn â thema (e.e. cyllid, ysgrifennu cynllun busnes, gofynion cyfreithiol).

Diwedd: bydd pob aelod yn pennu nod i'w gyflawni erbyn y cyfarfod nesaf (e.e. gwaith ymchwil ar yr economi leol).

Dim ond un enghraifft o strwythur cyfarfod posibl yw hon. Bydd Clybiau Menter unigol yn datblygu eu strwythurau eu hunain a allai newid dros amser i adlewyrchu anghenion y cyfranogwyr. Mae amrywiaeth eang o ddiwyddiadau a gweithgareddau y gallech fod yn awyddus i'w hymgorffori yn eich Clwb Menter.

Efallai yr hoffech drafod y pynciau canlynol:

- Rheoli arian
- Gwerthu a marchnata
- Trethiant a Safonau Masnach
- Cael cyngor gan ymgynghorwyr a/neu sefydliadau arbenigol
- Pecynnau gwybodaeth sy'n ymwneud â busnes
- Cyngor Busnes Cyffredinol fel ysgrifennu cynllun busnes

Mae gwefan Llywodraeth Cynulliad Cymru www.busnes.cymru.gov.uk, yn ffynhonnell wybodaeth wych am ddechrau busnes a gallech gael syniadau ar gyfer sesiynau defnyddiol.

4 Cael help gan sefydliadau a gwirfoddolwyr eraill

Gallai meithrin cysylltiadau â sefydliadau eraill, darparwyr addysg a busnesau wella arlwy y Clwb Menter. Gallech gysylltu â rheolwyr sefydliadau lleol i weld p'un a fyddai ganddynt ddiddordeb mewn cymryd rhan yn y Clwb Menter. Efallai y byddant yn gefnogol iawn o unrhyw fenter gweithredu cymdeithasol sydd wedi'i hanelu at gael pobl i mewn i hunangyflogaeth.

Gallai unrhyw bobl leol rydych yn eu hadnabod sydd â phrofiad proffesiynol neu brofiad busnes fod yn ddefnyddiol iawn wrth sefydlu'r Clwb Menter neu drwy fod yn siaradwyr gwadd neu drwy helpu yn y gwaith o gynllunio'r busnes, gwaith ymchwil a chynghor ariannol.

- Efallai y bydd busnesau lleol yn awyddus i gefnogi'r Clwb Menter, naill ai drwy ddarparu siaradwyr neu ystafell gyfarfod.
- Gallai Clybiau Menter eraill fod yn ffynonellau gwybodaeth defnyddiol hefyd a gallant hefyd eich helpu i ddatblygu un. Bydd rhannu arfer gorau yn cyfrannu at y broses o ddatblygu rhwydwaith cryf o Glybiau Menter.

5 Paratoi cynllun marchnata lleol ar gyfer y clwb

Ochr yn ochr â'r canllaw hwn mae rhai templedi a allai fod yn ddefnyddiol i hyrwyddo'r Clwb Menter.

- Mae ateb cadarnhaol i ddiweithdra lleol yn debygol o ddenu llawer o sylw gan y papurau newydd. Gallech siarad â newyddiadurwr yn eich papur newydd lleol, gan gynnwys y rhai am ddim, ynghylch yr hyn rydych yn ceisio ei gyflawni a rhoi digon o rybudd ymlaen llaw iddynt pan fyddwch yn lansio'r Clwb Menter. Gallai fod yn fuddiol awgrymu eu bod yn cyhoeddi'r stori ar yr un diwrnod y maent yn cyhoeddi hysbysebion swyddi gwag.
- Efallai y byddwch am ddefnyddio'r templed ar gyfer datganiad i'r wasg (a gyflenwir gennym), a meddwl mor eang â phosibl am ble y gallech ei anfon. Mae papurau newydd lleol, gan gynnwys y rhai am ddim, yn fan cychwyn da.
- Targedwch hysbysfyrddau a gwefannau lleol oherwydd gallent fod yn lle da i gyhoeddi gwybodaeth am eich Clwb Menter am ddim, ynghyd â hysbysfyrddau mewn siopau lleol ac archfarchnadoedd.
- Gallech feddwl am y lleoedd y gallai pobl ddi-waith ac sy'n ystyried dechrau eu busnes eu hunain fynd ac ystyried ceisio gosod eich deunyddiau cyhoeddusrwydd yn y lleoedd hynny. Bydd busnesau, llyfrgelloedd, siopau a siopau prydau ar glud lleol yn aml yn caniatáu i chi roi posteri i fyny am ddim os ydych yn rhedeg menter gymunedol.

Allech chi redeg Clwb Menter?

6 Dod o hyd i aelodau drwy rwydweithiau eraill

Gall colli swydd hyd yn oed wneud i'r person mwyaf hyderus deimlo'n agored i niwed. Efallai na fydd ystyried hunangyflogaeth ac ymuno â Chlwb Menter yn rhywbeth hawdd i lawer o bobl. Mae annog pobl drwy rwydweithiau personol a rwydweithiau busnes yn un o'r ffyrdd mwyaf effeithiol o ddenu cyfranogwyr i ddechrau.

Bydd y Ganolfan Byd Gwaith hefyd yn hysbysu pobl, a allai gael budd yn eu barn hwy, o Glybiau Menter yn eu hardal felly bydd yn fuddiol cadw mewn cysylltiad â hwy ynghylch y manylion, fel lleoliad ac amseroedd. Hyd yn oed os bydd y Clwb Menter ond yn dechrau gydag ychydig o bobl, gallai dyfu'n raddol ar lafar gwlad a thrwy farchnata lleol parhaus. Gallai meithrin cysylltiadau â'r Ganolfan Byd Gwaith, y Ganolfan Cyngor ar Bopeth a sefydliadau lleol eraill ddarparu ffrwd gadarn o aelodau'r Clwb Menter.

Dylai'r gwasanaethau a gynigir gan Glybiau Menter lleol adlewyrchu'r galw yn y gymuned am y math hwn o gymorth. Bwriad Clybiau Menter yw darparu cymorth ychwanegol i'r hyn a gynigir yn barod gan y Ganolfan Byd Gwaith ac asiantaethau a sefydliadau eraill. Y nod yw cefnogi'r gymuned a diwallu ei hanghenion ac efallai y bydd y rhain yn newid dros amser.

Clybiau Menter a'r Lwfans Menter Newydd

Bydd y Lwfans Menter Newydd a'r Clybiau Menter yn cefnogi cwsmeriaid sydd â diddordeb mewn bod yn hunangyflogedig neu ddechrau busnes.

Mae'r Lwfans Menter Newydd ar gael i bobl sydd wedi bod yn ddi-waith am chwe mis neu fwy a'i nod yw helpu pobl i ddechrau busnesau sydd â'r potensial i dyfu. Bydd mentor busnes ar gael i gyfranogwyr a gallant gael cymorth ariannol.

Gallai Clybiau Menter fod yn adnodd pwysig i gyfranogwyr y Lwfans Menter Newydd, gan roi'r cyfle iddynt gael cyngor gwerthfawr a rwydweithio â chyfranogwyr eraill y Lwfans Menter Newydd a phobl fusnes leol. Er mwyn manteisio i'r eithaf ar yr help a'r cyngor y gallent eu cynnig, bydd y Ganolfan Byd Gwaith yn cyfeirio'r rheini sy'n cael y Lwfans Menter Newydd at eu clwb lleol.

7 Cynnal y Clwb Menter

Unwaith y bydd aelodau eich Clwb Menter wedi meithrin cydberthnasau, gallai arweinyddiaeth ddod o blith y grŵp. Efallai y bydd arweinwyr naturiol yn amlwg a gellir trosglwyddo'r arweinyddiaeth pan fydd aelodau yn gadael i ddechrau swyddi newydd. Rôl y trefnydd fyddai cynnal momentwm a chodi ymwybyddiaeth o'r Clwb Menter yn barhaus er mwyn parhau i ddenu aelodau newydd.

Ble i gael rhagor o help

Os oes gennych ddiddordeb mewn sefydlu Clwb Menter yn eich ardal neu'n teimlo y gallech gyfrannu at ddatblygu un a'ch bod am gael rhagor o wybodaeth, cysylltwch â:

Dwyrain Lloegr

Vicky Wing, Rheolwr Cysylltiadau Allanol Rhanbarthol

✉ vicky.wing@jobcentreplus.gsi.gov.uk

☎ 01223 884730

Dwyrain Canolbarth Lloegr

Richard Libecans, Rheolwr Cysylltiadau Allanol Rhanbarthol

✉ richard.libecans1@jobcentreplus.gsi.gov.uk

☎ 0115 989 5960

Llundain

Liz Cierebiej, Rheolwr Cysylltiadau Allanol Rhanbarthol

✉ liz.cierebiej@jobcentreplus.gsi.gov.uk

☎ 0207 342 3854

Gogledd Ddwyrain Lloegr

Dave Wright, Rheolwr Cysylltiadau Allanol Rhanbarthol

✉ dave.wright1@jobcentreplus.gsi.gov.uk

☎ 0191 211 4206

Gogledd Orllewin Lloegr

Margaret Woods, Regional ERM

✉ margaret.woods1@jobcentreplus.gsi.gov.uk

☎ 0161 873 1241

Yr Alban

Stephen McConnachie

☎ 0141 636 8351

✉ stephen.mcconnachie@jobcentreplus.gsi.gov.uk

De Ddwyrain Lloegr

Lynda Jones, Rheolwr Cysylltiadau Allanol Rhanbarthol

✉ lynda.jones4@jobcentreplus.gsi.gov.uk

☎ 0148 344 2550

De Orllewin Lloegr

Phil Harrison, Rheolwr Cysylltiadau Allanol Rhanbarthol

✉ phil.w.harrison@jobcentreplus.gsi.gov.uk

☎ 0117 945 6944

Cymru

Huw Thomas, Rheolwr Cysylltiadau Allanol Rhanbarthol

✉ huw.thomas2@jobcentreplus.gsi.gov.uk

☎ 01443 484753

Gorllewin Canolbarth Lloegr

Martin Bolt, Rheolwr Cysylltiadau Allanol Rhanbarthol

✉ martin.bolt1@jobcentreplus.gsi.gov.uk

☎ 0121 452 5250

Swydd Efrog a'r Humber

Alison Knight, Rheolwr Cysylltiadau Allanol Rhanbarthol

✉ alison.knight1@jobcentreplus.gsi.gov.uk

☎ 0113 307 8013

jobcentreplus
canolfanbydgwaith

Department for Work and Pensions
Adran Gwaith a Phensiynau

Cyhoeddwyd gan
yr Adran Gwaith a Phensiynau
Ionawr 2011
www.dwp.gov.uk/cymraeg